

vergadering **C109**
zittingsjaar 2022-2023

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en
Armoedebestrijding

van 18 januari 2023

**Vlaams
Parlement**

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Katja Verheyen aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding, over de nominale armoede-indicator – 884 (2022-2023)	
VRAAG OM UITLEG van Maxim Veys aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding, over de recente studie over de nominale armoede-indicator – 1088 (2022-2023)	3
VRAAG OM UITLEG van Ludwig Vandenhove aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding, over verdoken armoede bij senioren – 831 (2022-2023)	11

VRAAG OM UITLEG van Katja Verheyen aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding, over de nominale armoede-indicator – 884 (2022-2023)

VRAAG OM UITLEG van Maxim Veys aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding, over de recente studie over de nominale armoede-indicator – 1088 (2022-2023)

Voorzitter: de heer Stefaan Sintobin

De voorzitter: Mevrouw Verheyen heeft het woord.

Katja Verheyen (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, zowel het regeerakkoord als de beleidsnota Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding spreken over het ontwikkelen en hanteren van een nominale armoede-indicator die rekening houdt met alle tegemoetkomingen en sociale voordelen en kosten, zodat men naast het armoederisico ook de feitelijke armoede correct in kaart kan brengen en aanpakken.

Uit de haalbaarheidsstudie – in het kader waarvan ook de leden van deze commissie bevraagd zijn – die daarop volgde, blijkt dat gelet op de complexiteit van deze vraagstukken en de beperkingen van het statistisch apparaat het niet mogelijk was om een nieuwe armoedemaatstaf te ontwikkelen zoals eerder vooropgesteld door de beleidsnota.

Tegen deze achtergrond had ik dan ook graag volgende vragen gesteld.

Hoe evalueert u, minister, de bevindingen van de haalbaarheidsstudie?

Zijn er – ook al is de nominale indicator moeilijk te realiseren – elementen uit de studie die volgens u het bestuderen/implementeren waard zijn?

Hoe ziet u het verdere verloop van dit actiepoint uit uw beleidsnota?

De voorzitter: De heer Veys heeft het woord.

Maxim Veys (Vooruit): Voorzitter, minister, een van de meest aandachtttrekende voorstellen in het regeerakkoord binnen het domein Armoedebestrijding was de zogenaamde nominale armoede-indicator. In het regeerakkoord staat het volgende: "We hanteren voortaan ook een nominale armoede-indicator, die rekening houdt met alle tegemoetkomingen, sociale voordelen en kosten, zodat we naast het armoederisico ook de feitelijke armoede correct in kaart kunnen brengen en doelgericht kunnen aanpakken."

Minister, we hebben het er tijdens de recente begrotingsbesprekingen ook over gehad. U antwoordde dat het Steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (WVG) een eerste onderzoek – de befaamde VISA-studie (Vlaamse indicatorenset armoede) – had gedaan. Het opvolgonderzoek is nu recent gepubliceerd, begin december als ik me niet vergis, of toch aan de regering overgemaakt. Het onderzoek trachtte de vraag te beantwoorden hoe we vanuit referentiebudgetten een armoede-indicator kunnen ontwikkelen die armoede meet op populatieniveau.

Daarbij doen de onderzoekers verschillende aanbevelingen aan het beleid op basis van hun onderzoek. Ten eerste vragen ze om de benaming van de nominale armoede-indicator te wijzigen in het iets minder vlotte 'referentiebudget-gebaseerde armoede-indicator'. De onderzoekers benadrukken dat die op dit moment nog niet op punt staat. De onderzoekers merkten op dat het vertalen van

referentiebudgetten naar een generieke armoede-indicator namelijk kan leiden tot conflicten naargelang dit gebeurt vanuit het rechtenperspectief of het levensstandaardperspectief. Ze merken daarbij op dat in deze nog maatschappelijke keuzes gemaakt moeten worden. Ten slotte bevelen de onderzoekers aan om verder te investeren in dataverfijning en -beschikbaarheid. Dat is inderdaad zeer belangrijk. Zo stellen de onderzoekers dat er nog meer nood is aan informatie over de verblijfsregeling van kinderen, over de relatie tussen de woonplaats, de minimale huurprijzen voor een kwaliteitsvolle woning, de bereikbaarheid van het openbaar vervoer, de behoefte voor kinderopvang, gezondheidskosten enzovoort. Daarbij stellen ze dat door de zeer grote impact op de noodzakelijke uitgaven van gezinnen er in de eerste plaats het meenemen van huisvestingskosten verder moet worden onderzocht. Het Vlaams woonbeleid is een belangrijke sleutel tot een betere bestrijding van de armoede. Helaas schiet deze regering daar vaak tekort.

Minister, welke conclusies neemt u uit het onderzoek mee met betrekking tot de nominale armoede-indicator? Hoe gaat u hiermee aan de slag?

Wat is de stand van zaken rond de ontwikkeling van de nominale armoede-indicator? Wanneer moet de armoede-indicator klaar zijn? Wat is de timing?

Wat zal de concrete invulling zijn van de armoede-indicator?

Hoeveel middelen zullen hiervoor worden vrijgemaakt?

Op welke manier zal deze nominale armoede-indicator een invloed hebben op andere Vlaamse beleidsdomeinen? De bedoeling was initieel om beter te kunnen monitoren en de impact van beleidsmaatregelen beter te kunnen zien. Op welke manier wordt er hieromtrent afgestemd tussen de beleidsdomeinen?

U antwoordde op mijn schriftelijke vraag nummer 169 dat: "De totstandkoming van de indicator zal afhangen van de snelheid waarmee consensus kan gevonden worden over de vormgeving van de indicator." Dat lijkt me een zeer logisch antwoord. Is er reeds een consensus gevonden? Kunt u zeggen wanneer de armoede-indicator er zal zijn? Wanneer kan die gebruikt worden? Wanneer wordt dat toegepast? Wanneer zullen we meer zicht hebben op de impact van de keuzes van deze regering?

De onderzoekers stellen dat er nog maatschappelijke keuzes moeten worden gemaakt over het verzoenen van het rechtenperspectief en het levensstandaardperspectief of de keuze voor een van beide bij het vertalen van de referentiebudgetten naar een generieke armoede-indicator. Kunt u dit onderscheid even toelichten? Hoe kijkt u daarnaar? Hoe kijkt de regering daarnaar? Welke keuze zal hierin gemaakt worden bij de uitwerking van de nominale indicator? Kiest u voor een van beide of wordt er gekozen voor een tussenoplossing?

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Vooraleer te starten, wil ik jullie namens mezelf en mijn kabinet en administratie een bijzonder jaar toewensen. Het is de eerste keer dat we rond armoedebestrijding samenzitten. Ik hoop dat we ook dit jaar, alvast vanuit de regering maar ook samen met jullie, bijzonder ambitieus kunnen blijven werken en nog een versnelling hoger gaan rond armoedebestrijding. Ik kijk ook uit naar de gesprekken en discussies in deze commissie, en ook naar jullie suggesties om het beleid nog aan te scherpen.

Wat deze vraag betreft, is het inderdaad zo, en dat blijkt ook uit het onderzoek, dat er een complexiteit is. Dat hadden we natuurlijk kunnen verwachten. Ook uit eerdere onderzoeken rond de bestaande armoede-indicatoren blijkt dat het geen sinecure is. Niet alleen om de indicatoren kwaliteitsvol te kunnen monitoren, maar

ook om de juiste interpretaties te koppelen aan de resultaten. Armoede is een complex probleem. Wie dacht of denkt dat één indicator in staat zou zijn om alles te vatten, dwaalt natuurlijk. Ook de beperkingen van het statistisch apparaat zijn niet nieuw. Ze zijn tegelijkertijd een drijfveer om verder aan die weg te timmeren.

Een meerwaarde van het onderzoek is volgens mij wel dat voor de vormgeving van deze indicator rekening is gehouden met de politieke beoordelingen van de noodzakelijke aspecten en doelstellingen van zo'n indicator. Dat is toch iets nieuws. Het gaat niet om de politieke beoordelingen van de meerderheid of de regering, maar wel via een bevraging van het parlement, meerderheid en oppositie. De onderzoekers zijn dus niet uitsluitend vertrokken vanuit een bepaalde theoretische beschouwing of een literatuurstudie rond wat die indicator zou moeten meten. Ze hebben ook rekening gehouden met de noden en verwachtingen die vanuit het Vlaams Parlement naar voren werden geschoven. Volgens mij is dat een belangrijke meerwaarde als men het toekomstige beleid wil stoelen op de resultaten van de indicator.

Het onderzoeksrapport duidt op de complexiteit, maar er wordt nergens gesteld dat de vormgeving van een dergelijke indicator onmogelijk zou zijn. Als het eenvoudig zou zijn, zou de studie niet nodig geweest zijn. Er moeten wel nog een aantal belangrijke stappen worden gezet voor die indicator. Zowel op het vlak van de opbouw en de koppeling van statistische databanken maar ook, en dat is even belangrijk, op het vlak van de definiëring van een aantal normatieve aspecten van de indicator. Het gaat dan effectief over de vraag of men moet vertrekken van feitelijk geobserveerde dan wel van gewenste levenssituaties of, collega Veys, zoals u het zegt: een levensstandaardperspectief versus een rechtenperspectief. Bijvoorbeeld: wordt het feitelijke gebruik van kinderopvang als maatstaf genomen, dan wel het gewenste gebruik? Hoe hoog zou dat gewenste gebruik dan zijn? Daarvoor is een maatschappelijk debat nodig, dat er tevens voor moet zorgen dat de indicator in de toekomst voldoende transparant is en kan rekenen op voldoende maatschappelijk draagvlak. Ik kom daar straks nog meer in detail op terug.

We mogen dat complexe debat zeker niet uit de weg gaan. Het is daarom mijn intentie om op basis van dit onderzoeksrapport dit jaar het debat te organiseren. De resultaten van het debat zullen richtinggevend zijn voor de verdere invulling van de indicator. De verschillende aspecten die in dit kader relevant zijn, het opbouwen en beschikbaar maken van de datasets, het verdere onderzoek in functie van dataverfijning, nog los van de technische aspecten voor de koppeling, zullen maken dat dit nog wat tijd in beslag zal nemen. Daarbij moeten we er ons ook bewust van zijn dat een perfecte indicator voor een complexe problematiek als armoede niet bestaat en, zoals ik al aangaf, nooit zal bestaan.

Ik ben er wel van overtuigd dat die indicator een belangrijke aanvulling zal vormen bij de bestaande indicatorensets, en dat hij ons in staat zal stellen om veel beter dan de indicatoren die louter op inkomen zijn gebaseerd, de effecten van het Vlaamse armoedebestrijdingsbeleid in kaart te brengen en te monitoren omdat ook de kostenzijde van de huishoudbudgetten beter in kaart wordt gebracht en Vlaanderen ook op het vlak van die kosten een aantal belangrijke bevoegdheden heeft en daar dus ook op kan inspelen.

Het kostenaspect is, naast het inkomen, erg belangrijk. Dat weten we vandaag jammer genoeg meer dan ooit door de inflatiecrisis en de energiecrisis.

Dat maatschappelijk debat, dat we dit jaar zullen voeren, kan leiden tot armoedelijnen op basis van gezinssamenstelling. Men zal ook moeten bekijken welke statistische databanken kunnen worden opgebouwd en op welke termijnen. Daarbij zullen we uiteraard rekening moeten houden met de privacyregelgeving en

uiteraard ook met de budgettaire context, de middelen die we daarvoor kunnen vrijmaken.

De kostprijs voor die verdere verfijning is momenteel nog niet in kaart gebracht. Dat zal in verschillende fases moeten gebeuren. In zo'n proces kunnen we best bekijken wat we met de verschillende datastromen kunnen doen, naast het gebruik voor de indicator. Ik denk maar aan rechten toekennen, automatiseren en dergelijke meer.

Er zijn natuurlijk ook een aantal data die bij de federale overheid zitten. Er zal dus werk moeten worden gemaakt van samenwerking. De indicator verder ontwikkelen en verfijnen op basis van het debat en het onderzoek is één, maar kunnen meten welk percentage van de bevolking onder deze lijn valt, is een tweede, relatief complexe, stap.

Er was ook een vraag naar de impact op de verschillende beleidsdomeinen van de Vlaamse Regering. Deze nieuwe indicator kan ongetwijfeld een impact hebben op de beleidsdomeinen die voor armoedebestrijding relevant zijn. Dat zijn ze virtueel allemaal. De relevantie zit dan op twee vlakken. Enerzijds gaat het over het eventueel opbouwen en aanleveren van de gewenste datasets voor deze indicator en anderzijds over de signalen die vanuit de indicator naar voren komen voor de betrokken beleidsdomeinen over welke doelgroepen al dan niet bereikt worden en welke maatregelen welk effect hebben. Het spreekt voor zich dat de verschillende beleidsdomeinen ook zullen worden betrokken in het maatschappelijk debat dat zal worden gevoerd.

De consensus daarover zullen we moeten bekijken op basis van het debat. Voor alle duidelijkheid: ik had het niet over consensus in de schoot van de regering. Dat is iets te beperkt om dit debat te voeren. Ik ben graag bereid om niet alleen met experts hierover van gedachten te wisselen, maar ook in deze commissie te bekijken welke de ideeën ter zake zijn. Consensus zou ideaal zijn. We moeten in elk geval draagvlak hebben om vooruit te geraken, anders heeft het weinig zin om dat te doen.

Ik kom, tot slot, in iets meer detail terug op de discussie over het rechtenperspectief en het levensstandaardperspectief omdat dat een van de essentiële discussies is die we moeten voeren. Het heeft te maken met de zogenaamde normatieve invulling van de indicator. Leggen we de lat op wat er reëel gebeurt – het is bijna filosofisch – in de samenleving – dat is dan de levensstandaard – of op wat we vinden waar iemand recht op heeft – dat is de rechtenbenadering? En hoe ga je dan die rechten bepalen? Wat is een goede invulling daarvan? Wat is een wenselijke invulling daarvan? Wat moet het beleid daarover zeggen? In welke mate moeten we in detail gaan? Het zijn interessante politieke, levensbeschouwelijke of filosofische discussies.

Het voorbeeld dat in het onderzoek hiervoor wordt gebruikt en waar ik al kort naar verwees, is het verrekenen van de kinderopvang bij het bepalen van de armoedelijheid bij het beschikbaar minimumbudget. Als we vertrekken van een rechtenbenadering kan de minimale invulling van de behoefte aan kinderopvang voor alle gezinnen worden geconcretiseerd als de theoretische minimale kost op basis van het aantal gewerkte uren met een minimum van een dag per week voor iedereen, zoals dit gebeurt bij de bepaling van de referentiebudgetten voor typegezinnen. Dit betekent in de concrete toepassing dat aan gezinnen die alternatieve mogelijkheden hebben een ander noodzakelijk budget wordt toegekend dan nodig, gegeven de feitelijke situatie. Vanuit de levensstandaardbenadering wordt bij het bepalen van het gezin boven of onder het minimale noodzakelijk budget, ook gekeken naar het feitelijk gebruik van de kinderopvang. Dat betekent dus effectief dat er andere budgetten zullen vereist zijn of beschikbaar moeten zijn op basis van de

verschillende benaderingen. En dan moeten we het natuurlijk ook nog concreet maken. Dat geldt zeker als men werkt met een rechtenbenadering.

Ik ben benieuwd naar jullie inzichten te zake. Ik ben er zelf niet helemaal uit hoe je dat best benadert, vanuit de realiteit dan wel vanuit een gewenste realiteit. En als je werkt vanuit de gewenste realiteit, wat is dan precies die wenselijke realiteit. We moeten dat eens grondig bespreken in de commissie, en met experts. Het geschetste voorbeeld maakt duidelijk dat de keuzes die worden gemaakt, andere datasets vragen. Het kan dus wel degelijk een grote impact hebben op de cijfers en de interpretatie ervan.

De voorzitter: Mevrouw Verheyen heeft het woord.

Katja Verheyen (N-VA): Dank u wel voor uw antwoorden, minister. Als er één ding duidelijk is geworden, dan is het dat de opdracht die de Vlaamse Regering aan de onderzoekers heeft meegegeven zeer ambitieus was. Dat wisten we ook op voorhand. Ik ben oprecht blij dat de onderzoekers ons bij dat onderzoek betrokken hebben en ik wil hen daarvoor ook bedanken. Het heeft ons ook wel wat inzicht gegeven over hoe zij te werk zijn gegaan met dat onderzoek.

Los van het negatieve resultaat – negatief in de zin dat het allemaal niet zo gemakkelijk is – denk ik dat er ook enkele interessante pistes werden meegegeven, en dat er ook belangrijke bedenkingen zijn, met name voor het versterken van de statistische capaciteit, of alleszins voor de beschikbaarheid van de gegevens. We weten dat de Vlaamse en federale overheden op een goudmijn zitten van relevante gegevens voor armoedeonderzoek. Ik denk dat de federale overheid nog iets meer gegevens heeft dan de Vlaamse. Dat zijn gegevens die mijns inziens veel beter ontsloten kunnen worden. Dat is iets waar we misschien vanuit Vlaanderen werk van kunnen maken om daarin het voortouw te nemen. Ik weet niet hoe u daar tegenover staat? Ik heb alleszins gehoord dat u wilt samenwerken om dat allemaal mogelijk te maken.

Wat ik ook belangrijk vind is dat de onderzoekers duidelijk stellen dat we vandaag al een palet aan betrouwbare en belangrijke statistische indicatoren hebben. Dat zijn statistieken waarin Vlaanderen ook altijd iets beter lijkt te scoren.

Ik blijf herhalen dat de strijd tegen armoede een eeuwige strijd is die we moeten blijven voeren, liefst tot armoede helemaal niet meer bestaat, zoals u zojuist ook zei bij het begin van de commissie.

De voorzitter: De heer Veys heeft het woord.

Maxim Veys (Vooruit): Bedankt voor de antwoorden, minister. Ook van mijn kant wens ik u een prettig jaar met vooral veel beleidsdaden en met resultaten. Dit is natuurlijk 2023, het laatste volledige jaar, waarin we hopelijk toch nog wat resultaten kunnen verwachten van deze regering.

Ik keer graag eens terug naar het begin van deze legislatuur. Toen werd er wat kritiek gegeven op de doelstellingen en vooral op het gebrek aan meetbare doelstellingen rond armoedebeluid in deze regering. Dat zijn zaken die ik helaas nog vaststel. Ik heb al vaak aan u, en ook aan uw voorganger, minister Beke, gevraagd naar de doelstellingen en de meetbare objectieven van bijvoorbeeld de Housing Firstprojecten. We zien namelijk dat wonen een cruciale factor is die bepaalt of men onder of boven de armoedegrens valt. Ook de onderzoekers geven dat aan. Binnen de referentiebudgetten is het aandeel dat huisvesting inneemt zeer essentieel. Maar als we de vraag stellen hoeveel woningen er zullen zijn, hoeveel Housing Firstplaatsen ter beschikking zijn, dan krijg ik daar noch van u noch van minister Diependaele een antwoord op. Minister Beke hamerde erop dat die nieuwe

armoede-indicator over de feitelijke armoede zou gaan. Dat suggereert een beetje dat al die andere indicatoren niet over feitelijke armoede handelen.

Bij de Vooruitfractie waren we vooral bang ... Als je huis niet opwarmt kun je altijd een nieuwe thermometer kopen, maar soms is het belangrijk om je ketel na te kijken, als je huis niet opwarmt. Dan hebben we het over structureel beleid. Ik wil daarover nu niet te veel in de diepte gaan, want we hebben hier straks nog een gedachtewisseling over het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding.

Wat ik van u hoor klinkt een beetje alsof het op de lange baan wordt geschoven, alsof er niet snel binnenkort resultaten zullen worden geboekt. Het is 2023, het is al vier jaar dat er onderzoek wordt gedaan. We hebben al input gekregen van en input gegeven aan onderzoekers. De kostprijs is nog niet in kaart gebracht. We gaan nu nogmaals het debat voeren met experts in de commissie. Versta me niet verkeerd, ik wil dat gerust doen, maar ik denk dat de Vlamingen die het moeilijk hebben wel resultaten willen zien van het sterk Vlaanderen dat we willen uitbouwen. Als we zien dat de referentiebudgetten in heel veel OCMW's vandaag al worden gebruikt en dat het federale niveau dat ook wel ondersteunt, dan blijf ik bij u toch wel wat op mijn honger zitten. Ik heb het gevoel dat het studiewerk nu gedaan is, maar wanneer gaan we nu schakelen, wanneer gaat er iets komen?

Ik heb daarover twee bijkomende vragen.

Hebt u een timing in gedachten wanneer die indicator zal kunnen worden toegepast? Wanneer zal die gehanteerd worden? Hoe toetst u dat af met de collega's, hebt u er vertrouwen in dat alle collega's daar sterk aan zullen meewerken?

Er zijn de regionale verschillen, met de verschillende perspectieven om dit te behandelen. In West-Vlaanderen is het bijvoorbeeld het minst erg qua aanbod van sociale huisvesting, terwijl dat in Vlaams-Brabant een complete ramp is. Warme maaltijden op school – ook een belangrijke sleutel voor het flankerend armoedebeleid – worden in West-Vlaanderen nog op vele plaatsen aangeboden, maar in de provincie Antwerpen is dat bijna verdwenen. Op welke manieren gaat u rekening houden met die regionale verschillen? En kunt u een iets concretere timing geven voor wanneer u verwacht te landen met de nominale armoede-indicator?

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Voorzitter, collega's, mevrouw Verheyen, we hebben in Vlaanderen inderdaad heel veel gegevens. Statistiek Vlaanderen helpt ons daarbij. Maar tal van gegevens zitten in federale databanken, in het bijzonder op het vlak van de Fiscaliteit en de Sociale Zekerheid en Bijstand. Om dat goed te integreren, ook voor deze indicator, gaan we inderdaad moeten samenwerken met de federale overheid. De interministeriële conferentie (IMC) Maatschappelijke Integratie komt deze maand opnieuw bijeen, daar zullen we hierover kunnen spreken om dat concreet te maken op het moment dat we weten welke gegevens we precies nodig hebben, hoe we die willen integreren, hoe we dat praktisch en ICT-matig willen aanpakken.

Mijnheer Veys, de kritiek rond meetbare doelstellingen volg ik maar zeer gedeeltelijk, in die zin dat je doelstellingen inzake armoedecijfers maar heel duidelijk kunt stellen als er duidelijke prognoses zijn. Het heeft weinig zin om te spreken over meetbare doelstellingen als je niet weet hoe het cijfer zou evolueren bij constant beleid. Dat is nogal wreed om dat te doen. Stel u voor dat men enkele jaren geleden voorspellingen had gedaan en vandaag is er een daling van de armoedecijfers, is dat dan dankzij het beleid van de Vlaamse Regering of dankzij andere factoren? Het is niet zo gemakkelijk om dat zomaar te zien zonder prognoses. Daarom hebben we gezegd dat we verder wilden werken. Het is een zeer complexe oefening, misschien nog complexer dan wat we hier aan het doen zijn. We willen

blijven werken aan mogelijkheden om niet alleen cijfers uit het verleden te analyseren, maar ook meer te doen aan 'nowcasting' en 'forecasting'.

Dat is een eerste element waarom ik denk het vandaag niet zo evident is om in armoedebestrijding echt met doelstellingen rond armoedecijfers te werken. Tenzij je op de middelen ingrijpt en kunt zeggen hoeveel je aan hoeveel mensen hebt aangeboden. Dat zegt dan eigenlijk niet veel over de reële armoedecijfers.

Nog een element waarom ik dat maar gedeeltelijk volg, is omdat de Vlaamse overheid natuurlijk maar gedeeltelijk kan worden afgerekend op die doelstellingen. Het is een gezamenlijke inspanning, zeker samen met de federale overheid. Om het Vlaamse beleid dan af te rekenen op die meetbare doelstellingen, lijkt mij vreemd; even vreemd zou het zijn voor de federale overheid die dat ook niet doet. Laat ons daar duidelijk over zijn.

We willen de feitelijke armoede inderdaad beter meten. Andere indicatoren proberen dat ook te doen. Hier zeggen we heel duidelijk dat we uitgaan van de reële budgetten, dat is het vernieuwende van dit cijfer. Dat is ook wat ik heb vastgesteld vorig jaar in mei, toen ik minister werd. Je zit vandaag met zeer goede cijfers, maar die zijn verouderd en houden geen rekening met de stijgende kosten, wat vandaag meer bepalend is op de reële armoedesituatie dan een hele tijd geleden. De stijging van de levensduurte in de afgelopen twee jaar, door inflatie, door de energiecrisis, heeft op geen enkele manier een impact op de armoedecijfers, dat is toch een vreemde vaststelling? Vandaar dat we dit moeten doen. Dat wil niet zeggen – Wouter Beke heeft dat zeker ook gezegd – dat die andere indicatoren geen indicatie geven van de feitelijke armoede.

U had een opmerking over de timing. Ik denk niet dat we iets op de lange baan schuiven. We hebben het onderzoek op een serieuze manier laten gebeuren. Dat onderzoek is eind vorig jaar opgeleverd. We zijn er onmiddellijk mee aan de slag gegaan. We vinden het verstandig om daar het advies van experts over in te winnen. De referentiebudgetten worden al gebruikt, dat klopt, maar dat is op individuele basis, dat kun je niet zomaar meten of geaggregeerd toepassen. Dat is niet zo eenvoudig, dat is niet met een vingerknip gebeurd. Dat maakt ook dat het vandaag niet zo evident is om te antwoorden wanneer we deze indicator zullen toepassen.

De armoedelijn die men kan bepalen op basis van deze legislatuur, zal hopelijk sneller vooruitgaan. Meten welk percentage eronder valt, zal een pak langer duren. Dat moet je ook statistisch hard kunnen maken natuurlijk.

Ik vind wel dat we in 2023 in staat moeten zijn om de maatschappelijke keuzes te maken en dan ook door de onderzoekers te laten verwerken in het kader van deze studie. Volgens mij is het niet nodig om hier in het parlement een hoorzitting te houden. Wij gaan hierover met de experts in dialoog. Ik wil hierover gerust met jullie van gedachten wisselen. Ik heb al het voorbeeld gegeven van de kinderopvang en het verschil tussen de feitelijke benadering en de rechtenbenadering. U hebt daar niet op gereageerd, maar ik ben benieuwd naar uw inzichten ter zake. Ik vind het wel relevant om te weten wat hier in het parlement, door meerderheid en oppositie, daarover wordt gezegd. Als we deze indicator toepassen, dan is dit niet alleen voor deze legislatuur. Het moet een indicator zijn waarvan alle fracties ook denken en zeggen dat hij zin heeft en relevant is en dat er ook in de komende coalities de komende jaren gebruik van kan worden gemaakt. Anders heeft dat volgens mij weinig zin. Ik zou mijn eigen mening kunnen verhelderen en zeggen hoe we het gaan doen, maar als dan nadien in het parlement de helft of bijna de helft van de fracties vindt dat het eigenlijk weinig zinvol is, dan hebben we niet veel bereikt. Daarom is het logisch om daar ook rekening mee te houden.

Wat Housing First betreft: wij hebben de begeleidingen in handen via de centra algemeen welzijn (CAW's) binnen het beleidsdomein Welzijn. U weet dat wij daar ook 1,5 miljoen euro extra middelen hebben voorzien, met doelstellingen over het aantal begeleidingen die te realiseren zijn met dat geld. Op het vlak van de methodieken hebben wij wel degelijk beter meetbare doelstellingen. Op dat vlak denk ik dat we dat wel kunnen doen zoals het hoort.

De voorzitter: Mevrouw Verheyen heeft het woord.

Katja Verheyen (N-VA): Minister, dank u wel voor de bijkomende antwoorden. Wij kijken zeker uit naar de gesprekken hierover in de commissie en naar wat de gesprekken met de experts zullen opleveren. Dat zal in de commissie ook wel gecommuniceerd worden.

Ik heb niet het gevoel dat dit op de lange baan wordt geschoven. Ik zie het natuurlijk ook liever vandaag dan morgen. Als we iets goed willen doen, gaat daar tijd overheen. Dat is noodzakelijk. Ik weet zeker dat het er zal komen en dat het dan zal kunnen worden toegepast.

De voorzitter: De heer Veys heeft het woord.

Maxim Veys (Vooruit): Minister, dank u voor de bijkomende antwoorden. U begint over die prognoses. Het is inderdaad complexer dan het lijkt. Dat klopt. Het is een complex probleem. Ik betreur het dan ook dat er heel vaak fracties zijn die het als een heel simpel probleem voorstellen. Ze vertrekken dan vaak vanuit de eigen situatie. Daar pleit Vooruit in alle duidelijkheid niet voor.

U verwijst naar het federale niveau. Ik doe natuurlijk mijn job. Ik controleer u. Ik zie wat u doet of niet doet. Ik kijk naar het hier en nu. Maar als ik dan hoor dat er prognoses moeten zijn en dat u geen timing geeft wanneer u van start wilt gaan, dan betekent dat dat het evengoed 2024 kan worden. Dit zijn toch dingen die je verwacht bij het begin van een legislatuur. Ik hoor dan dat er nog gesprekken volgen met experts, dat er twee onderzoeken zullen worden opgeleverd door experts. Je kunt heel lang met experts blijven praten. Ik zou u toch aanraden om dat niet te doen.

Ik houd wel van uw beweringen dat u wilt weten wat alle fracties hiervan vinden, en ook de oppositie. Maar ik zie dat er op onze voorstellen om de armoedebestrijding beter aan te pakken zelden wordt ingegaan, niet door u en ook niet door uw collega's. Ik hoor het allemaal wel graag, maar goed, elk zijn deel. Laat de meerderheid het beleid voeren dat zij wil voeren en laat ons daar kritiek op geven.

U wees op het feit dat we in een periode van hogere inflatie zitten. Maar we zijn gelukkig, dankzij de index – en uw partij steunt de wil om die index te behouden, er zijn anderen die dat niet willen ... Laat ons niet vergeten dat België het Europese land is waar de koopkracht het best beschermd is geweest. Het is heel belangrijk om dat te zeggen. Maar dat wil niet zeggen dat er, flankerend vanuit de Vlaamse bevoegdheden, niet nog heel veel werk is: huisvesting, kinderopvang, onderwijs en we zullen het straks nog over het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding hebben.

U moet niet alleen naar mij of naar Vooruit luisteren. Het is een goede zaak dat u de verenigingen waar armen het woord nemen extra ondersteunt en dat er nieuwe worden opgericht. Dat zijn mensen in armoede. Zij zeggen waar zij tekorten hebben en waar zij op drempels stuiten. Dan lijkt het mij heel simpel om daarrond in actie te schieten. Ik mis dat vandaag.

In mei bent u een jaar minister. Vooruit had gezegd te hopen dat het met deze man anders wordt. U verwees dan meteen naar oud-politicus Leo Tindemans. Ik

verwees vooral naar een wijziging in het beleid. Ik moet helaas vaststellen dat we dat vandaag nog steeds niet zien. We leven op hoop. Ik hoop dat dat binnenkort betert. We zullen het verder opvolgen. Maar ik wil u toch oproepen om daar toch wat snelheid achter te steken, samen met uw collega's, zodat dat we in Vlaanderen de armoede kunnen wegwerken. Er zijn nog altijd te veel mensen die het echt moeilijk hebben. Ik denk dat iedereen zich daarin kan vinden.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Ludwig Vandenhove aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding, over verdoken armoede bij senioren – 831 (2022-2023)

Voorzitter: de heer Stefaan Sintobin

De voorzitter: De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (Vooruit): Ik heb inderdaad een vraag over verdoken armoede bij senioren, dat is zeker actueel. Na de verklaringen van uw partijvoorzitter op de nieuwjaarsreceptie zijn die vraag en het antwoord actueler dan ooit. Dat kon ik op voorhand natuurlijk niet weten, maar goed, het is wat het is.

Inderdaad, in Vlaanderen leeft 16 procent van de 65-plussers in een huishouden met een inkomen onder de armoederisicodrempel. Dit is hoger in vergelijking met andere leeftijdscategorieën. Mijn collega's hebben het er daarnet in het algemeen al over gehad: senioren moeten nog vaker dan andere groepen met een kleiner inkomen, een kleiner pensioen rondkomen, zodat ze minder financiële marge hebben. Wat ook meespeelt, is dat dit de officiële cijfers zijn, maar dat er een heel stuk verdoken armoede is die we niet kennen. En dan is er nog de energiecrisis, die extra druk op de senioren legt. Het zijn zij die vaak in verouderde, slecht geïsoleerde huizen wonen. Ze vinden ofwel de weg niet naar de verschillende premies om hun huis te isoleren, hebben de financiële middelen er niet voor of zien het nut er niet meer van in omdat ze toch in de nabije toekomst zouden verhuizen. Het gevolg zijn natuurlijk torenhoge energiefacturen of de angst ervoor, waardoor ze letterlijk in de kou zitten. Ik heb trouwens diezelfde vraag ook al gesteld aan uw collega, bevoegd voor de energie, omdat ondanks alle voorzieningen effectief blijkt dat die voorzieningen en de informatie daarrond deze doelgroep heel vaak niet bereiken.

Dat weegt op senioren en velen maken zich dan ook zorgen over hun situatie. Dat blijkt uit recente cijfers van Tele-Onthaal. Dat werd ook dit weekend nog eens bevestigd door cijfers met betrekking tot thuiszorg, waaruit blijkt dat mensen afzien van hulp voor thuiszorg omdat ze het niet meer kunnen betalen. Volgens de cijfers van Tele-Onthaal waren bijna een op de drie bellers met geldzorgen de voorbije maanden tussen de 60 en 80 jaar.

De verborgenheid heb ik inderdaad al aangegeven. De senioren komen vaak niet meer in contact met instanties of organisaties, hebben een kleiner sociaal netwerk waardoor ze vaker in de miserie blijven zitten dan andere categorieën. Gezien het verleden en de geschiedenis ervaren ze vaak een grotere schaamte over hun situatie, en ervaren ze schaamte om een beroep te doen op bepaalde instanties. Daarom is het belangrijk dat mensen waar senioren wel veel mee in contact komen, bijvoorbeeld thuisverpleging en huisdokters, de situatie van senioren kunnen signaleren aan de bevoegde instanties zodat er hulp kan worden geboden.

Ik denk inderdaad vooral dat we op dat laatste moeten inzetten. Ik weet dat er een aantal gemeenten en steden in Vlaanderen zijn die er echt werk en een prioriteit van maken om minimum één keer per jaar iemand te laten langsgaan bij

bijvoorbeeld alle 65-, 70- of 75-plussers. Minimum eenmaal zou er eigenlijk echt van moeten komen. Dat zou een regel moeten zijn voor elk lokaal bestuur.

Ik heb de volgende vragen, minister.

Een, op welke manier zult u ervoor proberen te zorgen dat armoede bij ouderen sneller gedetecteerd wordt? Op welke manier kunt u ervoor zorgen dat er na de detectie ook concrete hulp komt voor deze mensen?

Twee, de energiecrisis legt een grote druk op de samenleving, maar zeker en vast ook op ouderen. Op welke manier zult u ervoor proberen te zorgen dat er ook specifieke maatregelen komen voor ouderen die geen financiële ruimte hebben om hun woning beter te isoleren?

Drie, op welke manier kunnen thuisverpleging en huisdokters worden ingezet bij de detectie van armoede bij senioren? Op welke manier zult u specifiek de doelgroep van senioren opnemen in het algemeen beleid dat u rond armoede zult voeren?

Ik kijk uit naar uw antwoord.

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Dank u wel, collega Vandenhove voor de vraag.

U hebt het goed aangehaald in het begin. U weet dat onze fractie, onze partij heel veel belang hecht aan de situatie van ouderen, niet het minst wanneer het gaat over armoede. Ik verduidelijk wel even dat het armoederisico bij 65-plussers in Vlaanderen volgens de EU-SILC-indicator (Statistics on Income and Living Conditions) 13 procent bedraagt en niet 16 procent zoals werd aangehaald in uw vraagstelling. Maar dat gezegd zijnde, is dit cijfer natuurlijk veel te hoog, en trouwens nog een pak hoger dan bij de algemene bevolking, waar het armoederisico 7,8 procent is. Het toont dus wel aan dat er een reële problematiek is bij 65-plussers.

De Vlaamse Regering zet reeds jaren extra in op een meer outreachende en proactieve hulp- en dienstverlening. In dat kader wil ik verwijzen naar twee relatief recente initiatieven die genomen zijn binnen het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. U weet dat de Vlaamse Regering in het kader van Vlaamse Veerkracht inzet op 'Zorgzame Buurten'. Via een zorgzame buurt willen we ten eerste het sociale weefsel in een buurt versterken. Het zogenaamde kleine ontmoeten in een buurt leidt zo ook tot het kleine helpen. Een zorgzame buurt speelt op die manier een rol in de aanpak van eenzaamheid, zeker ook bij ouderen. Daarnaast zet een zorgzame buurt ook in op de verbinding tussen formele en informele zorg. Door een sterk sociaal netwerk in de buurt, worden de buurtbewoners een soort van sensoren in de wijk zodat kwetsbare mensen met een zorgvraag ook sneller gedetecteerd worden en toegeleid worden naar gepaste hulp. Een dergelijke doorverwijzing gebeurt door professionele zorgverleners die in de wijk aanwezig zijn. En tot slot zetten we met zorgzame buurten in op een betere samenwerking tussen welzijns- en zorgorganisaties en andere organisaties met het oog op een meer geïntegreerde benadering van de zorg die gericht is op een betere kwaliteit van leven.

Via een zorgzame buurt zetten we dus in op een deel van de aangehaalde problemen in uw vraagstelling: eenzaamheid bij ouderen, het sociaal netwerk van ouderen en ook vroege detectie en toeleiding naar de gepaste hulp. Zeer concreet heeft de Vlaamse Regering gedurende twee jaar bijna 11 miljoen euro projectsubsidies gegeven aan 133 projecten 'Zorgzame Buurten' in Vlaanderen en ook in Brussel. Dat is een eerste initiatief dat, denk ik, heel relevant is in dit kader.

Ten tweede verwijs ik graag naar het eenzaamheidsplan, dat ook eerder in deze commissie aan bod kwam toen collega Wouter Beke dat heeft voorbereid. Daar is de aandacht voor eenzaamheid bij kwetsbare ouderen natuurlijk een heel belangrijk aandachtspunt.

Ik kom dan bij uw tweede vraag over de energiecrisis en de maatregel rond het isoleren van woningen. Een aantal collega-ministers zijn bevoegd voor die specifieke aangehaalde materies. Zelf ben ik niet onmiddellijk een voorstander van heel specifieke maatregelen voor specifieke doelgroepen. Ik wil wel kijken naar de specifieke drempels die bepaalde doelgroepen, zoals ouderen, ondervinden om hun rechten te doen gelden. Maar dat is nog iets anders dan andere rechten voor bepaalde doelgroepen, het is eerder de vraag: we hebben voor iedereen dezelfde rechten en welke drempels ervaren ouderen daarbij om daar toegang toe te hebben?

De Vlaamse Ouderenraad werkt momenteel aan een advies met betrekking tot energiearmoede bij ouderen. Ik ga ervan uit dat dat advies aanbevelingen zal bevatten op zowel Vlaams als federaal niveau. We zullen dat dan natuurlijk ook grondig opvolgen. Deze Vlaamse Regering heeft in de begrotingsbesprekingen eind vorig jaar ook gericht maatregelen genomen om de energiecrisis te bestrijden, met zeker aandacht voor energiebesparende maatregelen. Denk onder meer aan de investeringen in OCMW's, centra algemeen welzijnswerk (CAW's) en Energiehuizen zodat mensen in de problemen sneller kunnen geholpen worden. Dat is natuurlijk ook een aanbod dat interessant is voor ouderen. Er wordt ook preventief gewerkt net om moeilijker bereikbare groepen te stimuleren en te begeleiden, bijvoorbeeld bij het isoleren van hun woning.

Uw laatste vraag betreft de manier waarop thuisverpleging en huisdokters worden ingezet bij de detectie van armoede. Dat heb ik, denk ik, toegelicht in het kader van uw eerste vraag rond de zorgzame buurten en eenzaamheid, namelijk de toeleiding en het versterken van het netwerk. De materie als dusdanig, thuisverpleging en huisdokters, is tot vandaag een federale bevoegdheid. Ik denk dat we dat op termijn ook moeten samenbrengen bij de gemeenschapsbevoegdheden, maar dat is een ander debat.

De voorzitter: De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (Vooruit): Dank u wel, minister, voor uw antwoorden. Ik kan natuurlijk niet ontkennen dat er inspanningen gebeuren, u geeft er een aantal aan. Ik wil daar toch nog een aantal bemerkingen bij geven.

Wij hebben pas in september 2022 het Vlaams Ouderenbeleidsplan goedgekeurd. Normaal moest dat een plan voor de hele legislatuur worden. Ik heb toen al gezegd dat het veel zei over het belang dat de Vlaamse Regering in het algemeen, en de betrokken minister Hilde Crevits in het bijzonder, hecht aan senioren of aan ouderen. Dat zo'n plan pas na meer dan de helft van de legislatuur komt, is sprekend, en wat mij betreft is er eigenlijk ook daar te weinig ruimte voor die ouderen en voor die senioren. Vandaar mijn oproep om er de nodige aandacht voor te hebben.

De tweede opmerking die ik wil maken is de volgende. Ik vind effectief de zorgzame buurten een heel goed project. Begrijp me niet verkeerd, maar we moeten opletten – ik zie zo'n dossiers in de praktijk bij ons, in Limburg – dat het niet opnieuw nieuwe structuren worden. Ik weet dat het moeilijk is vanuit Vlaanderen iets te proberen, laat dat duidelijk zijn. Vlaanderen kan daar enkel ondersteunend werken en zeker geen initiatieven nemen – maar uiteindelijk zouden OCMW's of gemeenten middelen moeten krijgen om ervoor te zorgen dat ze minimum een keer per jaar, en liefst meer, bij elke senior boven een bepaalde leeftijd aan huis komen.

Vaak maken wij de vergelijking met de postbodes van vroeger, die daar dan 'een witteke' dronken en dat mag natuurlijk niet meer. Die postbode is er niet meer en je ziet dat effectief heel wat mensen verkommeren en zeker en vast de mogelijkheden niet kennen waarop ze een beroep kunnen doen. Dus eigenlijk moet er vooral een ondersteunend beleid komen naar de gemeenten en OCMW's om daar op de een of andere manier aan tegemoet te komen.

Wat het gegeven van de verborgen armoede betreft, dat is iets dat u in het algemene armoedebelaid zou moeten meenemen. Verborgen armoede is wellicht het grootst bij senioren en bij ouderen. Het is belangrijk dat de cijfers – collega Verheyen wees erop dat we in Vlaanderen over heel wat goede cijfers beschikken – de verborgen armoede, dat 'dark number', aangeven en dat we dat opvangen. Want iets wat je niet weet, kun je natuurlijk ook niet oplossen of aanpakken.

Conclusie van dit verhaal: Vlaanderen, probeer tegemoet te komen aan die specifieke problematiek van de ouderen en de senioren. Het kan zeker en vast geen kwaad om in alle initiatieven die worden genomen rond armoedeproblematiek een tandje bij te steken.

De voorzitter: Mevrouw Wouters heeft het woord.

Suzy Wouters (Vlaams Belang): Dank u. Ik wil eerst en vooral collega Vandenhove bedanken voor deze vraag. Armoede bij ouderen is niet zichtbaar in onze samenleving. Omwille van hun trots en waardigheid verbergen ze die kwetsbaarheid heel vaak en ze praten er niet of nauwelijks over. Daarom spreekt men ook heel vaak over stille armoede.

Heel wat ouderen hebben heel wat vragen, minister, nu zeker, rond die energiecrisis. Ze zijn vaak heel onwetend. Ik las gisteren nog een verhaal van een thuisverpleegkundige die een 77-jarige man thuis treft, onder de dekens maar zonder verwarming in huis, omdat hij schrik had van de energiefactuur.

Het is belangrijk, minister, dat we die mensen op een laagdrempelige manier kunnen helpen. We moeten die mensen opzoeken en niet wachten tot de alarmbellen afgaan. De eerstelijnszone kan heel wat betekenen voor deze mensen. Ik maak me heel wat zorgen over deze kwetsbare groep.

Ik heb soms het gevoel, minister, dat deze groep een vergeten groep is in het armoedebelaid. En dit heeft de Vlaamse ouderenraad ook reeds aangekaart. Ik doe een warme oproep, minister, laat ons meer aandacht schenken aan deze kwetsbaren, want zij verdienen het.

Ik steun ook de vraag van de collega. Tijdens de coronacrisis werden de ouderen heel vaak opgebeld door de lokale besturen en de OCMW's, met de vraag of ze hulp hadden, of alles wel lukte, of er familie was die hen ondersteunde. Mijn vraag is of die lokale besturen en de OCMW's niet extra gesteund kunnen worden om alleenstaande ouderen te bellen en te vragen hoe het gaat en of ze hulp nodig hebben.

De voorzitter: Mevrouw De Martelaer heeft het woord.

Ann De Martelaer (Groen): Minister, ik heb heel goed geluisterd naar uw antwoord. U hebt u voor een stuk gebaseerd op uw uitleg over de projecten 'zorgzame buurten'. Ik merk op dat heel veel vragen beantwoord worden, dat het project 'zorgzame buurten' daar een antwoord op is.

Maar de vraagsteller heeft ook gezegd dat niet alle projecten over ouderen gaan of ouderen betrekken. Ten tweede zijn er slechts 133 projecten en er zijn 365 gemeenten. Dat betekent dus dat heel wat gemeenten niet mee instappen in de

filosofie van zorgzame buurten. Het gaat ook alleen over projecten. Die gaan dus op een bepaald moment aflopen.

Daarnaast wilde ik ook ingaan op een krantenartikel van maandag waarin staat dat zorgorganisaties zoals Familiehulp vaststellen dat ouderen geen geld meer hebben voor noodzakelijke huishulp. En huishulp is wel een Vlaamse materie. Men heeft vastgesteld dat vorig jaar 7,7 procent minder mensen een beroep deden op huishulp. De reden daarvoor is dat ze denken de uren die hun voorgesteld worden en die noodzakelijk zijn, niet te kunnen betalen. Ook al kost dat niet zoveel, maar ze denken dat hun budget zo weinig is.

In het artikel wordt naar het volgende verwezen. Uw collega-minister Crevits zegt dat het zorgbudget, dat van 130 euro naar 135 euro gegaan is, daar een oplossing voor is. Maar ik wil daarbij toch het bruggetje maken dat mensen die thuis wonen, eigenlijk weinig in aanmerking komen voor het zorgbudget, en dat het vooral de mensen zijn die in de voorzieningen wonen. Maar als je thuis woont moet je ongelooflijk zwaar zorgbehoevend zijn om daar een beroep op te kunnen doen. Ik heb zelf die ervaring gehad. U kijkt naar uw medewerker, maar je moet echt wel heel zwaar zorgbehoevend zijn om die 135 euro te krijgen.

Minister, mijn vraag is dus de volgende. De thuisdiensten zijn belangrijke actoren, ook in het signaleren en detecteren van armoede- en zorgproblemen. Zult u in overleg gaan met uw collega-minister – want u bent de coördinerende minister voor armoede – om daar toch enige mouw aan te passen, zodat mensen toch een beroep kunnen doen op de noodzakelijke huishulp?

De voorzitter: Mevrouw Verheyen heeft het woord.

Katja Verheyen (N-VA): Ik vond het een terechte vraag en bekommernis van collega Vandenhove. Ik vond niet meteen het artikel terug waar u in uw vraagstelling naar verwees. Maar het is ook zo, ik zie zelf ook in mijn gemeente dat wij meer vragen krijgen van senioren, zeker over hun hoge energierekening.

Wat die energiehuisen betreft, dat werkt echt wel. Wij kunnen dan contact opnemen met die energiehuisen of doorverwijzen. Zij doen dan inspanningen om die mensen echt zo goed mogelijk te kunnen helpen.

Ik hoorde hier ook zeggen van zowel collega Wouters als collega Vandenhove dat het niet slecht zou zijn dat de lokale besturen minstens een keer per jaar of toch eens contact opnemen met de senioren om te horen hoe het met hen is, zoals wij ook tijdens corona gedaan hebben. Mijn gemeente heeft dat toen ook gedaan. Het herinnert mij eraan: het is niet omdat de coronapandemie is gaan liggen dat we dat niet meer moeten doen, want er is nu een andere crisis. Dus als bevoegd schepen vind ik toch dat we daar opnieuw mee aan de slag gaan moeten gaan. Maar ik ben niet akkoord dat er extra middelen voor gevraagd moeten worden, hier vanuit Vlaanderen. Ik denk immers dat dat perfect kan in samenwerking met bestaande organisaties, verenigingen of vanuit bestaande structuren zoals de Seniorenraad, die toch heel wat contacten hebben met senioren, niet alleen met leden van bepaalde seniorenverenigingen, maar ook zij die onafhankelijk zijn, die nergens bij aangesloten zijn. Ik denk dat dat zeker een goed idee is en dat lokale besturen hierin gemotiveerd moeten worden, gesensibiliseerd moeten worden, om aan de slag te gaan. Maar extra middelen, ik denk echt dat dat niet nodig is.

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Het is inderdaad niet de bedoeling, collega Vandenhove, om hier grote, nieuwe structuren te installeren met die zorgzame buurten. De filosofie is eigenlijk net omgekeerd, is net om te kijken wat er bottom-up kan

groeien, wat we kunnen ondersteunen met het netwerk dat vandaag beschikbaar is, eerder dan nieuwe structuren op te richten.

Collega De Martelaer, dat dat daardoor niet dekkend is over driehonderd gemeenten en ook de negentien Brusselse gemeenten, is logisch, denk ik, als je het niet top-down installeert via publieke overheden. Dat is een andere filosofie, misschien hebt u daar een andere filosofie in. Wij werken graag samen met de organisaties en de middenveldorganisaties die op het terrein aanwezig zijn.

Het is inderdaad zo – verschillende collega's hebben daarnaar verwezen – dat armoede voor een deel ook verborgen armoede is en dat dat niet in het minste het geval is bij de 65-plussers. De meeste mensen lopen daar niet mee te koop. Dat is voor ons inderdaad een motivatie om nog sterker outreachend te werken. De zorgzame buurten en ook het Eenzaamheidsplan spelen daar ook op in.

We hebben de eerstelijnszones die zeker ook actoren zijn en die goed geschikt zijn om te kijken welke signalen men kan oppikken. De bestaande netwerken rond lokale besturen, zorgraden en dienstencentra zijn ook zeer geschikt, en natuurlijk ook de lokale besturen zelf en de OCMW's; dat maakt deel uit van het lokaal sociaal beleid. Of men dan ook bepaalde methodieken die lokaal gewerkt hebben, moet opleggen, verplichten of financieren, daar volg ik collega Verheyen in. Er zijn lokaal een aantal methodieken uitgewerkt, bijvoorbeeld het opbellen van elke oudere. Dat kan in een aantal gemeentes interessant zijn om dat te doen vanuit een OCMW, in andere gemeentes zijn er misschien andere partners of actoren die daar ook mee bezig zijn. Ik zou daar dus geen uniforme Vlaamse methodiek willen opleggen aan de gemeentebesturen. Ik denk wel dat het zinvol is dat elk gemeentebestuur evalueert welke aanpak ze daar lokaal verkiezen, wat bij hen werkt. Het zijn trouwens ook niet alleen de lokale besturen die een rol hebben, ook maatschappelijk werkers, het Geïntegreerd Breed Onthaal, CAW's hebben daar natuurlijk een rol in te spelen.

Wat het zorgbudget betreft: dat hangt natuurlijk niet samen met het statuut van de persoon als thuiswonend dan wel in een woonzorgcentrum. Dat heeft, collega De Martelaer, betrekking op de zorgbehoefte. We zijn het erover eens dat die 130 euro, nu eenmaal geïndexeerd, op zich niet volstaat om alle kosten te dekken. Maar het is wel een extra ondersteuning die met de begroting 2023 is doorgevoerd na een lange tijd van niet-indexering. Ik denk dat het zeker een terecht aandachtspunt is hier in de commissie. Het algemene armoedebestrijdend en ook het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding (VAPA), waar we straks op ingaan, is de basis, maar we moeten zeker op het vlak van toeleiding en 'outreachend' werken nog extra aandacht hebben. Dat doen we onder meer via die 'Zorgzame Buurten', die ongetwijfeld ook inspirerend zullen zijn voor een structureel beleid.

De voorzitter: De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (Vooruit): Voor alle duidelijkheid, minister: ik wil ook nog eens benadrukken dat we uiteindelijk moeten zorgen voor iedereen die het moeilijk heeft en niet beginnen met de zaken op te delen. Maar er kan natuurlijk niet ontkend worden dat bepaalde cijfers voor bepaalde doelgroepen hoger liggen dan voor andere.

Ik herhaal het: ik heb vaak de indruk dat steden en gemeenten die 'Zorgzame Buurten' – gisteravond ging het daar bij ons nog over in een commissievergadering – toch benaderen als iets nieuws, en veel minder dan datgene wat u eigenlijk zegt. Ik deel uw mening: de bedoeling is om van onder uit te kijken wat er allemaal beweegt in die gemeenten en hoe we daarmee kunnen samenwerken. Maar ik stel vast dat een aantal gemeenten daar anders mee aan de slag gaan, daar bijvoorbeeld een ambtenaar op zetten, die dan natuurlijk vindt dat hij of zij zelf een aantal dingen moet beginnen te ontwikkelen. Ik zou dat dus toch maar

goed in het oog houden en dat zeker en vast ook gaan bekijken bij de evaluatie, want dat lijkt me toch belangrijk, zeker voor deze doelgroep.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.